

ROLLEKORT TIL DEN FORNÆRMEDE

Du er en gruvearbeider i DR Kongo som føler seg urettferdig behandlet. Du velger selv hvordan du vil spille rollen, men du kommer til å måtte svare på spørsmål. Du kommer til å få noen spørsmål fra aktoren, din advokat. Disse spørsmålene skal hjelpe til å bygge opp din sak. Det er derfor lurt at du snakker med aktor og får spørsmål som vil fremme din sak om at det internasjonale selskapet brøt lovene. Du kommer også til å få spørsmål fra forsvaren, advokaten til den internasjonale selskapet. Dette kommer til å være mer utfordrende spørsmål som skal svekke din side av saken. Husk at det er dommeren som styrer rettssaken så når dere starter rollespillet må du gjøre det dommeren ber deg om.

Tips:

- Hvis du går på od.no/tilhvilkenpris kan du finne personlige historier fra ungdom i DR Kongo som du kan ta utgangspunkt i
- Det kan være lurt å google for eksempel “Gruvearbeid i DR Kongo”. Da finner du mange spennende artikler, som for eksempel denne <https://www.nrk.no/urix/amnesty-kritiserer-barnarbeid-i-kongo-1.12756520>
- Du kan se gjestefilmen eller bildeserien. Disse finner du på Operasjon Dagsverk sin youtube kanal

ROLLEKORT TIL AKTOR

Du er advokaten til den fornærmede, altså advokaten til ungdommen som har jobbet i en lovløs gruve. Du skal stille ca 3 spørsmål til ungdommen fra Kongo som skal styrke din side av saken. Du skal også skrive et innlegg på ca 1 minutt som skal handle om hvorfor dommeren bør avsi dom i din favør. Du skal altså overtale dommeren om at det internasjonale selskapet har brutt loven.

Tips:

- Eksempler på spørsmål du kan stille er “Hvordan var en hverdag i gruen” eller “Hvordan har det å arbeide i gruen påvirket livet ditt?”.
- Til innlegget ditt kan du for eksempel finne menneskerettigheter som gruvearbeidet bryter med på fn.no, eller se gjennom barnekonvensjonen for å finne regler om barnarbeid på <https://barneombudet.no/dine-rettigheter/barnekonvensjonen/>
- Du kan også gå på od.no/tilhvilkenpris og skrive et innlegg som baserer seg på følelser. Da trenger du ikke å ta tak i noen spesifikke lovbrudd, men bare prinsippet om at det er ulovlig å behandle ungdommer på denne måten.

ROLLEKORT TIL FORSVAREREN

Du er advokaten til det internasjonale selskapet. Du skal stille ca. 3 spørsmål til gruvearbeideren fra Kongo som skal svekke deres sak og styrke din. Du skal også skrive et ca 1 minutts innlegg om hvorfor dommeren bør avsi dom i din favør. Du skal altså overtale dommeren om at det internasjonale selskapet ikke har brutt loven.

Tips:

- Eksempler på spørsmål du kan stille er “Det er forferdelig at du har blitt fratatt din barndom for å jobbe i gruver, men hvorfor er det vår skyld?” eller “Kan du fortelle meg hvilke lover og/eller regler vi har brutt?”
- For å få inspirasjon til innlegget kan det være lurt å google for eksempel “internasjonalt selskap svarer på kritikk”. Da får du opp flere spennende artikler som for eksempel [denne](#)
- Du bør også lese på od.no/tilhvilkenpris for å få innsikt om situasjonen i DR Kongo slik at du kan lage gode argumenter.
- Om du synes det er vanskelig å finne gode argumenter kan du basere rollen din på at selskapet ikke visste hva som skjedde i gruvene fordi dere ansetter et mindre selskap som skal gi dere mineralene. Og snakke om hvordan det er de som har ansvaret og ikke dere.

ROLLEKORT TIL DOMMER

Du er dommer og skal styre rettssaken. Først skal du holde et 15 - 30 sekunders innlegg som objektiv forklarer situasjonen. I tillegg må du lage en plan for hvem som får lov til å snakke når. Du kan stille spørsmål under rettssaken om du lurer på noe, men husk at disse spørsmålene ikke bør være for vanskelige siden de andre ikke har fått tid til å forberede svar. Til slutt skal du avsi en dom på bakgrunn av det du har hørt fra begge sider. Denne dommen skal ha en 30 sekunder til 1 minutts forklaring.

Tips:

- Når du skal skrive innledningsinnlegget kan det være lurt å ha med et argument fra hver side. Deretter bør du lese på od.no/tilhvilkenpris for å få mer innsikt. Du kan for eksempel starte innlegget med å si “Vi er samlet her i dag fordi, en gruvearbeider fra DR Kongo, har anmeldt det internasjonale selskapet Anklagen går ut på at..... “
- Når du skal bestemme rettsgangen kan det være lurt å lese litt på nettet om hvordan en rettssak fungerer, for eksempel på den lenken her <https://advokat.asker.no/artikler/rettsprosess/hva-skjer-i-en-rettssak>. Deretter bør du skrive ned hva som skal skje når, for eksempel at aktor starter med innlegg, deretter snakker forsvarer og til slutt vitner den fornærmede.
- Dommen avsies du først etter rettssaken er ferdig, og det er også da du skal skrive dommen. For at dette skal bli lettere for deg er det lurt å ha litt forkunnskaper om saken. Likevel er det viktig at du møter opp med et åpent sinn og avsier dom ut ifra hvem som hadde best argumenter og bevis, ikke hva du personlig føler.